

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ОБРАЗАЦ 6.

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију: НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА 12. 02. 2016.		
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:		
1. СЕКЕРУШ ПАВЛЕ	редовни професор (25.02.2010)	Романистика
презиме и име	Звање	ужа научна област
Филозофски факултет, Нови Сад		Ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. МЕЛИЋ КАТАРИНА	ванредни професор (13.12. 2012)	Француска књижевност и култура
презиме и име	Звање	ужа научна област
ФИЛУМ, Крагујевац		председник Комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. ТАМАРА ВАЛЧИЋ БУЛИЋ	Доцент (15.12.2014)	Романистика
презиме и име	Звање	ужа научна област
Филозофски факултет, Нови Сад		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Мина, Зорка, Апић		
2. Датум рођења, општина, држава: 22.03.1981, Нови Сад, Србија		
3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив : Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, Француски језик и књижевност, мастер филолог - романиста		
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2008. Језик и књижевност		

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:

Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, „Едвард Саид и појам оријентализма – функција у француској књижевности“, романистика, 2008.

6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:

Романистика

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

L'étranger oriental dans la littérature française du XIXe siècle : identité et altérité

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Кандидат настоји да утврди који све чиниоци утичу на стварање књижевне слике о сопственој култури као и о култури Другог, на дестабилизацију идентитета при интеркултуралним контактима, и да то илуструје на примеру представа о Оријенту у француској књижевности 19. века. Доживљај стране културе зависи од појма „страног“, од тога како је схватан кроз историју, у 19. веку и данас. Кандидат је испитао шта све обухвата тај сложени феномен, како се све јавља и како му се може прићи и одредио његову специфичност у 19. веку и рефлектовање у књижевности. Уско повезан са проблемом страног је и проблем евроцентризма, однос категорија цивилизација-варварство, затим проблем идентитета, као и питање простора. Кандидат је приказао различита схватања тих појмова, њихову употребу и злоупотребу у оквиру концепата еволуционизма и позитивизма. Што се тиче простора, како домаћег тако и страног, у књижевности се приказује кроз призму ауторове сензибилности и воље. Тиме се ствара одређена напетост између различитих књижевних транспозиција простора. Просторној димензији књижевног текста може се прићи испитивањем односа књижевног и географског простора, као и историјског простора, јер слика страног простора и слика странца настају у одређеном историјском моменту и у одређеној мери су под утицајем доминантних дискурса друштвених наука које у дато време говоре о датом простору. Кандидат је указао је на историјске околности у време настајања представа, као и на опште, теоријске погледе у психологији, филозофији и антропологији епохе на проблематику Другог.

Теза од 410 страна, поред увода, закључка и библиографије има два одвојена дела са седам поглавља укупно. Поред текстуалног дела, садржи 40 репродукција ликовних дела и мапа.

INTRODUCTION.....	14
PREMIÈRE PARTIE.....	23
CHAPITRE I.....	23
1.1. L'approche de la problématique de l'étranger.....	23
1.1. 1. L'ambivalence de notre relation à l'étranger.....	23
1.1.2. L'Étranger et l'Autre.....	25
1.1.3. L'expérience de l'étranger et la réponse à l'étranger selon Bernhard Waldenfels.....	35
1.1.5. Le dialogue interculturel. L'herméneutique de Gadamer	38
CHAPITRE II.....	44
1.2. La problématique identitaire entre soi et l'Autre.....	44
1.2.1. L'imagerie orientale et la bipolarité identité-altérité	44
1.2.2. La dialectique entre soi et l'Autre dans la construction identitaire.....	46
1.2.3. L'identité européenne.....	50
1.2.4. L'Occident à travers l'histoire.....	58
1.2.5. L'eurocentrisme sous le masque de l'universalisme.....	62
1.2.6. L'Orient dans les rapports avec l'Europe.....	69

CHAPITRE III	97
1.3. Les stéréotypes et les images comparatistes : comment exprime-t-on l'écart?.....	97
1.3.1. De l'image au stéréotype : les outils du langage symbolique.....	97
1.3.2. Les stéréotypes en tant que produits de la confusion entre Nature et Culture	101
1.3.3. La formation et le rôle des stéréotypes.....	103
1.3.4. Les aspects sociaux de la formation et de la perpétuation des stéréotypes.....	107
1.3.5. Analyse du concept des stéréotypes.....	109
1.3.6. Les stéréotypes en tant qu'explications.....	110
1.3.7. L'influence sociale et les stéréotypes.....	113
CHAPITRE IV.....	117
1.4. L'opposition civilisé-barbare et l'évaluation de l'étranger d'après l'échelle du progrès..	117
1.4.1. La civilisation et le progrès technique.....	117
1.4.2. La civilisation et la culture.....	118
1.4.3. L'évolution des notions de civilisation et de culture en Europe.....	120
1.4.4. L'opposition: civilisation-barbarie.....	123
1.4.5. L'attrait du primitif et l'exotique.....	128
1.4.6. La civilisation et le double visage du progrès.....	135
1.4.7. Au-delà de l'universel et du particulier.....	138
CHAPITRE V.....	144
1.5. Les récits de voyage.....	144
1.5.1 La quête du nouveau ou du même ?	144
1.5.2. Les transformations de récits de voyage aux XVIIe et XIXe siècles.....	153
1.5.3. L'Orient chez les voyageurs.....	156
DEUXIEME PARTIE	
2. La quête de l'étranger en Orient dans les œuvres des écrivains français du 19e siècle.....	162
CHAPITRE I.....	162
2.1. L'expérience de l'étranger en Orient dans les récits de voyages romantiques.....	162
2.1.1. Les enjeux de l'engouement d'une époque.....	163
2.1.2. Chateaubriand: un modèle exemplaire.....	171
2.1.2.1 La recherche de la nature versus la recherche de la culture.....	174
2.1.2.2. Le motif et l'idée de voyage. L'antiquité grecque et la Bible.....	180
2.1.2.3. Le rapport entre le Grèce et la Turquie réduit à l'opposition-cliché: civilisation- barbarie.....	186
2.1.2.4. La stéréotype de la cruauté et du despotisme des Orientaux.....	198
2.1.2.5. L' « esprit de croisade » de Chateaubriand	202
2.1.2.6. Une image valorisante?	206
2.1.2.7. L' <i>Itinéraire</i> entre les désinformations volontaires et la vérité de l'imagination.....	209
2.1.3. <i>Voyage en Orient</i> d'Alphonse de Lamartine.....	215
2.1.3.1. Sur les traces de Chateaubriand	215
2.1.3.2. La fonction du paysage dans le récit lamartinien.....	223

2.1.3.2. L'attitude valorisante.....	239
2.1.3.3. L'antiquité grecque en tant qu'idéal insurpassable.....	250
2.1.3.4. L'image de la femme réduite à l'apparence exotique.....	255
2.1.3.5. L'ouverture de l'esprit?.....	259
2.1.3.6. Le cadre historique du voyage.....	270
2.1.4. Gérard de Nerval : la tentative d'une transformation.....	272
2.1.4.1 La quête d'une renaissance en Orient.....	272
2.1.4.2. Le déguisement nervalien et les fluctuations identitaires.....	280
2.1.4.3. La démystification de l'image de la femme orientale.....	288
2.1.4.4. Les démystification du statut des esclaves en Orient.....	301
2.1.4.5. Dénonciation des préjugés occidentaux.....	315
2.1.4.6. La quête d'une synthèse religieuse.....	317
2.1.4.7. Constantinople : capitale de la tolérance.....	320
2.1.4.8. Les aspects de la tradition orientale les plus appréciés par Nerval.....	327
2.1.4.9. L'art musulman.....	329
2.1.4.10. Entre le respect de l'Autre et l'affirmation de la supériorité européenne.....	335
2.1.4.11. La réflexion nervalienne sur la possibilité d'une connaissance de l'Autre.....	339
CHAPITRE II.....	349
2.2.1. La quête de l'étranger des poètes maudits, Baudelaire et Rimbaud.....	349
2.2.2. Charles Baudelaire: l'étrange visage de la Beauté.....	352
2.2.2.1. Le Mal, l'Étrange, le Beau.....	356
2.2.2.2. L'ennui baudelairien et la quête des expériences étrangères.....	358
2.2.2.3. « L'Étranger » baudelairien.....	361
2.2.2.4. Le rêve oriental comme moyen d'accéder à l'Idéal.....	368
2.2.3. Rimbaud et l'étrangeté intrapersonnelle: je est un autre.....	379
2.2.3.1. Rimbaud et l'Orient.....	383
2.2.3.2. Le questionnement de l'Occident.....	385
2.2.4. Dissolution du sujet chez les deux précurseurs de la modernité.....	388
CONCLUSION.....	391
BIBLIOGRAPHIE.....	396

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Поред увода, закључка и библиографије, 40 репродукција ликовних дела са тематиком Оријента, централни део тезе чине два, методолошки и садржајно одвојена дела: теоријско методолошки (стр. 23-156), који је у другом, апликативном делу (стр. 162-396), искоришћен за изучавање одређеног броја француских аутора: Шатобријана, Ламартина, Нервала, Бодлера и Рембоа. Ниво француског језика, стил и квалитет мисли су на завидном нивоу.

У докторској дисертацији се анализира књижевна представа искуства страности одређених писаца и песника француског романтизма чији је поглед привлачио Оријент, простор мистерије и инспирације, који је у европској историји и имагинацији током дугог низа векова представљао Друго *par excellence*. Анализиране су књижевне слике настале као резултат конкретног боравка у страном простору, уз свест о интерференцији претходно створених представа заснованих на општим ставовима и књижевним реминесценцијама. На овај начин, испитано је стварање књижевних слика оријенталног Другог у Француској и показано у којој мери су француски романтичари који су путовали на Оријент преко Средоземног мора, били спремни да доведу у питање одређене аспекте свог националног, религиозног или европског идентитета. Три изабрана романтичара, Шатобријан, Ламартин и Нервал, показују пут који је пређен у отварању према Другом и жељи да се преиспитају сопствена перспектива и контуре идентитета, док аутори друге половине века, Бодлер и Рембо, илуструју „смрт субјекта“ и губитак идентитарних оквира. Идентитет без чврстих граница отвара нове могућности за приступ другом, док реалност индивидуе постаје непрестана конструкција и деконструкција, што је често извор несигурности и потраге за фантазмагоричном стабилношћу. Као одговор са једне стране имамо национализам и ксенофобију а са друге константно прилагођавање и отвореност за промене.

Прво поглавље под насловом *Увод у проблем страности* поред књижевно теоријске тражи и филозофску основу за конструкцију методолошког модела који би био примењен на текстове изабраних аутора. Бернар Валденфелс, Георг Гадамер, Данијел Пажо и Едгар Морен неки су од аутора чији радови служе као потпора за изградњу убедљивог теоријско методолошког оквира. Друго треће и четврто поглавље уводе проблематику Оријента као европску конструкцију и анализирају категорије у којима се та конструкција манифестује: европоцентризам, стереотипија, дихотомија цивилизација-варварство. Пето поглавље је посвећено жанру путописне књижевности у којем се тема другости најчешће проблематизује.

Убедљиво је анализирана разлика између термина «Друго» и «страно» који се често мешају, мада оба имају специфичну улогу у преображају који настаје као резултат сусрета. Проблему стереотипа посвећено је двадесетак страна које се истичу квалитетом аргументације и новим приступом који, поред већ познатих радова Данијела Пажоа, укључује доприносе Максима Родинсона, Гија Бартелемија, Хенрија Тајфела и Давида Хамилтона. Аутор истиче да је евроцентризам под маском универзализма трајно дискредитовао покушај утврђивања општих вредности човечанства, а проблем културног релативизма овакав покушај води у теоријски ћорсокак. У тези је овој тематици посвећено неколико занимљивих и добро документованих страница. Посебан квалитет тезе представљају репродукције великих дела европске ликовне уметности (35 репродукција), као иконографски допринос разумевању конструкције оријенталне страности у Европи. Саучесници у великом колонијалном подухвату освајања света за потребе европских метропола, уметници нуде дубљи и сложенији приступ оријенталним земаљама и подстичу интерес све ширих слојева становништва за далеке крајеве.

Прво поглавље другог дела тезе посвећено је путописним делима тројице француских романтичара, Шатобријана, Ламартина и Нервала, који су изабрани зато што су имали аутентично искуство сусрета са Оријентом а друго поглавље двојици аутора друге половине века, Бодлеру и Рембоу. Нервал је овде аутор транзиције који наговештава промену коју ће Бодлер и Рембо илустровати. Циљ је био да се установи и илуструје преображај настао као резултат искуства другости. Овакво груписање је резултат хипотезе да ове две групе развијају различити однос према оријенталној другости. Док су романтичари њоме очарани или је одбацују као инфериорну и настоје да странца конструишу као објекат који желе да поседују, код аутора друге половине века овај сусрет доводи до потребе да се у питање доведу структуре сопственог друштва као и границе сопственог идентитета.

Закључак убедљиво резимира налазе претходних делова, указује на еволуцију свести која се манифестује кроз распад појма субјекта тако карактеристичног за XIX век. Нестабилност субјекта и немоћ идентитарног фиксирања и контролисања јаства које измиче сваком чврстом оквиру, отвара могућност за нови прилаз другом, понекад по цену болних преиспитивања сопственог друштва и његових вредности.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са СЦИ листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категирија
1	Мина Апић, „Edward Saïd et l’orientalisme“ <i>Годишњак Филозофског факултета у Новом саду</i> , Нови Сад, по. XXXV, 2010, р. 93-101.	(M51)
<i>кратак опис садржине:</i> У овом раду представљене су идеје Едварда Саида о формирању „оријентализма“, скупа научних, књижевних и представа у свакодневной употреби о Оријенту, у чијој је основи жеља за европском доминацијом над овим простором. Испитујемо прелаз научно афирмисаних идеја у употребу у другим областима, поготово књижевној. Акцент је на моћи дискурса и улози језика као филтера опажаја. Сама чињеница да постоји „оријентализам“ зависи више од Окцидента него од Оријента, захваљујући западним техникама представљања. Саидова анализа показује облик и унутрашњу организацију ове области, њене почетке и њене ауторитете, у циљу разоткривања дијалектике између писца, односно појединачног текста и комплексне колективне формације којој његово дело доприноси. Саид испитује оријентализам као динамичку размену између појединачних аутора и великих политичких интереса.		
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА		
Р.бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категирија
2	Mina Apić, "L'Idiot comme tentative de réalisation d'un idéal éthique entre Don Quijote, le Christ et l'autoportrait de l'auteur" au colloque <i>Figures de l'idiot. Littérature, cinéma, bande dessinée</i> , les 3 et 4 avril 2014 à l'Université de Minho, Portugal. Objavljeno u februaru 2015. Edicoes Humus Univerziteta Minho, str. 195-205. ISBN 978-989-755-115-4	(M14)
<i>кратак опис садржине:</i> Наивност је страна конвенцијама циничног друштва којим руководи брига да се одржи што повољнија слика о себи. Будући да је том друштву потпуно страна, чиста душа принца Мишкина је радикално дугачија и оно га категоризује као идиота. Искреност, спонтаност и једноставност сматрају се могућим и прихватљивим само у понашању деце, у свету одраслих ови квалитети су узнемирујући. Они евоцирају недоступну свежину, непосредност у односу како према Другом, тако и према себи, изгубљену у неповерењу и стратегијама манипулисања. Достојевски приступа овој теми разрађујући мисао о поштовању себе и Другог у отворености и поверењу у Другог и у живот, које омогућује да се сачува аутентичност проживљеног тренутка и односа са Другим.		
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
3	Mina Apić, „Le voyage en Orient de Gérard de Nerval en tant que remise en question de la perspective eurocentriste" на скупу доктораната и младих истраживача на Универзитету у Лондону , 5 априла 2014, предато у штампу часопису "Revista de Filología Románica" (aparece en los listados del "European Referente Index For the Humanities", categoría "Linguistics", con la valoración B. Además está incluida, entre otras, en la siguientes bases de datos: FRANCIS. Centre Nacional de la Recherche Scientifique, PIO-"Periodical Index Online", SCOPUS, LATINDEX, MLA "International Bibliography")	
<i>кратак опис садржине:</i> Предмет овог рада је питање на који начин се при сусрету две културе у њиховом књижевном изразу формира отпор према владајућем дискурсу или прихватање његових поставки. Тај отпор доминантном дискурсу јавља се унутар нас јер перспектива Другог може да допре до страног у нама самима, тог не-места које измиче нормама културног контекста у коме живимо. Страно се не налази само Другде, далеко, код другог, већ најпре у дубинама нас самих. Анализа Нерваловог отпора евроцентричном дискурсу у његовом путопису <i>Voyage en Orient</i>, показује моћ уметности као средства отпора доминантним идејама. Искуство страног које доживљавамо путујући, доводи у питање наш уобичајени начин схватања света. Нервал покушава да преиспита колонијалну перспективу и најчешће европске предрасуде.		
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА		
Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	
4	Mina Apić, „Poète en tant qu'un être sans attaches", предато у штампу часопису <i>Quêtes littéraires</i> vol. no5 : « Sur les traces du vagabond », <i>Quêtes littéraires</i> , n°4, E. Kociubińska, J. Niedokos (éds.) Lublin, Wydawnictwo Werset, 2014.	
<i>кратак опис садржине:</i> У Бодлеровој поезији песник је представљен као усамљено биће које се не идентификује са заједницом у којој живи, што чини да га доживљавамо као скитницу, усамљено и анонимно биће, одвојено од своје заједнице. Међутим, постоји значајна разлика између песника виђеног Бодлеровим очима и скитнице. Преиспитивање сопственог идентитета и његова стварна или имагинарна лутања имају за циљ да доведу песника до аутентично проживљеног живота и нових сазнања, а у тим трагањима песник се не плаши да се у потпуности преда и потроши, док је вагабунд лик који се плаши живота и није у стању да му се препусти. Дакле, разлика између Бодлеровог виђења песника и идеје вагабунда је изнад свега у чињеници да песника лутања воде племенитом циљу разоткривања непроменљиве истине испод варљивих представа.		
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
5	Мина Апић, "Le rapport entre l'apparence physique et la psychologie dans l'image d'une esclave javanaise" предато у штампу Универзитету у Гранади (Universidad de Granada, 2014)), за објављивање у зборнику: <i>Cuerpo de mujer, imagen y tiempo. Una historia interdisciplinar de la mirada</i>, Editorial Universidad de Granada, 18. стр.	
<i>кратак опис садржине:</i> У деветнаестовековним путописима женско тело је често представљено у функцији исконске потраге за стапањем духа и тела. За западног уметника, у XIX веку, бег у сферу егзотичног и „примитивног“ је често неодвојив од потраге за митским стапањем интелектуалног и инстинктивног аспекта људске егзистенције, које уметници доживљавају као раздвојене развојем цивилизације. Писац доживљава и представља културу којој припада као „цивилизацију“, ограничавајућу и чак досадну, у супротности са егзотичном културом локалног становништва земље коју посећује, а која је виђена као људско стање ближе природи, плодној, хаотичној и неконтролисаној. Флобер, Мопасан и Гоген, између осталих, представљали су егзотичне жене као оличење сензуалности, као „природне жене“ чије је тело израз богатства и плодности. Кроз везу са егзотичном женом, европски човек трага за симболичним спајањем духа и тела, што му не може пружити веза са европском женом. Нервал, са друге стране, приступа овој тематици на посебан начин. Опис његове робиње са Јаве не фокусира се искључиво на ефектима које изазива лепота њеног егзотичног тела и њена инстинктивна сензуалност. У свом <i>Путу на Исток</i>, он слика различите нијансе њеног карактера, са свим контрадикцијама које су јој својствене, пружајући нам могућност психолошког приступа овом лику и мотивацијама које покрећу њене поступке и изјаве. Нервал се дистанцира од стереотипних описа и разрађује изнијансирани портрет егзотичне жене која не постоји на страницама његовог дела само својим телом већ и духом. Ова „егзотична птица“ која би могла да се посматра сатима и чија одећа изазива радозналост помешану са дивљењем, не појављује се на страницама путописа само на том плану. На тај начин, егзотична жена је представљена као разрађен лик, који није сведен на физички изглед и дејство на писца. Опис њеног тела неодвојив је од израза њеног карактера, са посебним акцентом на њену упорност, њен понос и свест о својој вредности, који могу деловати парадоксално у њеном положају робиње.		
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА		

Р. бр.	аутори, наслов, издавач, број страница	категорија
6	Мина Апић, "L'expérience de l'étranger et la remise en question des stéréotypes de soi et de l'autre dans les récits de voyages des romantiques français", предато у штампу универзитету у Хамбургу за објављивање у зборнику скупа: "La mer comme zone de contact » Voyageurs dans l'espace baltique et méditerranéen de la fin du Moyen Age à nos jours, Universität Hamburg, 15. стр.	
<i>кратак опис садржине:</i> Искуство страног се доживљава како приликом покушаја да се упозна други у интеркултуралним контактима током путовања, тако и приликом покушаја сагледавања сопствених дубина и потенцијала које скривамо. Ради се управо о два лица једног процеса, једног привлачног искуства, која се не могу раздвојити. У овом раду анализира се књижевна представа искуства страног одређених писаца и песника француског романтизма чији је поглед привлачио Оријент, тај страни простор мистерије и инспирације, који је представљао Друго <i>par excellence</i> у европској историји и имагинацији током дугог низа векова. Анализиране су књижевне слике настале као резултат конкретног боравка у страном простору, а посебна пажња је поклоњена интерференцији претходно створених слика заснованих на општим ставовима и књижевним реминисценцијама. На овај начин, анализирано је стварање књижевних представа оријенталног Другог у Француској и показано у којој мери су француски романтичари, који су путовали на Оријент преко Средоземног мора, били спремни да преиспитају одређене аспекте свог националног, религиозног или европског идентитета током путовања. Три одабрана романтичара су Шатобријан, Ламартин и Нервал, а њихови путописи показују напредак у отворености према Другом и жељу да се преиспитају сопствена перспектива и контуре сопственог идентитета.		
<i>рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА		

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање приказује како је конструисана слика Оријенталног Другог у делима француских писаца 19. века, и у којој мери је осећај националног идентитета писаца измењен у контакту са оријенталним Другим, у склопу дате политичке ситуације и дискурса друштвених наука.

Будући да при стварању слике једне културе у књижевности друге културе улогу игра велики број чинилаца, а епоха којој уметник припада намеће своје оквире и допушта само одређена разоткривања света, искорак уметника је увек донекле њоме ограничен. Један од резултата истраживања је разоткривање свесно прихваћених и идеолошки наметнутих ограничења, која контролишу, коче и служе остварењу одређених циљева и деконструкција мита о књижевности и уметности као подручју слободе и „нескривености“. С тим циљем, проверене су идеје Едварда Саида о настанку „оријентализма“ као скупа научних, књижевних и представа из свакодневног језика о Оријенту, у чијој је основи европска тежња за доминацијом над овим простором. Приказан је прелаз научно афирмисаних идеја у употребу у другим областима, поготово књижевну, са акцентом на моћи дискурса и улози језика у перцепцији стварности: у којој мери језик условљава наше првобитно искуство, прилагођавајући га својим структурама. Чињеница да оријентализам постоји зависи више од Запада него од Оријента и то захваљујући западним техникама представљања.

Тројица француских романтичара, Шатобријан, Ламартин и Нервал су изабрани за анализу зато што су имали аутентично искуство сусрета са Оријентом. Нервал је овде аутор транзиције који наговештава промену коју ће у другој половини века илустровати Бодлер и Рембо. Циљ је био да се установи и прикаже преображај настао као резултат искуства другости. Овакво груписање је било резултат хипотезе да ове две групе развијају различити однос према оријенталној другости што је анализом и потврђено. Док су романтичари њоме очарани или је одбацују као инфериорну и настоје да странца конструишу као објекат који желе да поседују, код аутора друге половине века овај сусрет доводи до потребе да се у питање доведу структуре сопственог друштва као и границе сопственог идентитета.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА
Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.
Приказ и тумачење резултата истраживања се могу веома позитивно оценити.
IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:
1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме ДА
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе ДА
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци Дисертација је специфично и другачије тумачење тема оријенталне другости, идентитета, конструкције стереотипа, европоцентризма и универзализма. Поред већ често навођених теоретичара попут Цветана Тодорова, Едварда Саида и Данијела Пажоа, теоријски радови мање навођених аутора као што су Бернард Валденфелс, Ги Бартелеми, Хенри Тајфел и Давид Хамилтон, искоришћени су за конструкцију теоријско методолошког модела који је омогућио нови приступ овим проблемима. Док су Ламартин и Нервал већ изучавани код нас у контексту односа према оријенталном Другом, анализа радова Шатобријана, Бодлера и Рембоа представља допринос у српској романистици.
4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања. Недостаци тезе, уочени у претходној оцени Комисије, због чега је била враћена на дораду, сада су успешно отклоњени. Кандидат је пажљиво документовао употребу туђег текста и идеја, јасно указао на цитате и парафразе и уклонио велики део језичких и типографских грешака. Научни рад ове величине захтева индекс имена који читаоцима помаже у лакшем кретању кроз рад. Списак илустрација, репродукција уметничких слика и мапа би, такође, добродошао. Без утицаја је на резултат истраживања.
X ПРЕДЛОГ:
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
- да се кандидату одобри одбрана докторске дисертације под насловом <i>L'étranger oriental dans la littérature française du XIXe siècle : identité et altérité</i>

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

КАТАРИНА МЕЛИЋ, председник

ПАВЛЕ СЕКЕРУШ, ментор

ТАМАРА ВАЛЧИЋ БУЛИЋ, члан

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.